

## **СТАНОВИЩЕ**

**от доц. д-р. Людмила Бойкова Дикова**

на дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките”**

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

**Автор: д-р инж. Матеуш Качмарски, MBA**

**Тема: „ УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ В ПОЛША, С ОГЛЕД НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ И НА ПЛАНИНСКИТЕ И ПОДПЛАНИНСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ”**

### **1. Общо описание на представените материали**

Със заповед № 109 от 01.03.2023 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н. Борис Велчев съм определен(а) за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **„ УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ В ПОЛША, С ОГЛЕД НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ И НА ПЛАНИНСКИТЕ И ПОДПЛАНИНСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ”** за придобиване на научна степен **„доктор на науките”** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е **д-р инж. Матеуш Качмарски** – кандидат към катедра Финанси.

Предадените от **д-р инж. Матеуш Качмарски** комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ВУЗФ (автобиография, копие на дипломата за придобита образователно-квалификационна степен „доктор” , дисертация, списък с приноси, автореферат, списък с публикации, презентация, заповед за определяне на научното жури).

Кандидатът е приложил 3 монографии и 21 публикации.

### **2. Кратки биографични данни за кандидата**

Кандидатът д-р инж. Матеуш Качмарски има богат трудов опит: 13 години опит в преподаването в професионален университет, провеждане на изследвания и сътрудничество

със социално-икономическата среда; 2 години опит в управлението на държавния университет Ян Гродек в Санок; 4 години опит в управлението на Института по земеделско и горско стопанство и 2 години опит в управлението на отдел „Земеделие“, работещ в Института по земеделско и горско стопанство; богат опит в провеждането на научни проекти, финансирани от Европейския съюз; координиране на сътрудничеството с чужбина по програма Еразъм+; опит в стартирането на нови области на обучение и специализация в университета и актуализиране на образователните програми към променящите се правни разпоредби.

Кандидата по процедурата с трудов опит, подходящо образование и научни интереси в областта на обявеният от вуза конкурс. Заслужава да се отбележат получените от кандидата многобройни награди в научната област:

2011 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2012 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2013 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2015 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2016 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2017 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2018 г. - награда на ректора на Държавното висше професионално училище Ян Гродек в Санок,

2019 г. - награда на ректора на Държавния университет Ян Гродек в Санок.

2022 г. – награда на министъра на образованието и науката, Полша

### **3. Характеристика и оценка на дисертационния труд**

Дисертационният труд обхваща 275 страници и включва заглавна страница, съдържание, увод, седем раздела, заключение, библиография, списъци с таблици, фигури, графики и статистическо приложение.

Петте раздела са разделени на подраздели, които са тематично свързани помежду си. Първият раздел включва пет подраздела, вторият не включва подраздели, третият включва

пет подраздела, четвъртият включва четири подраздела, петият включва два подраздела, шестият включва два подраздела и седмият не включва подраздели.

Първият раздел, който съдържа пет подраздела, представя теоретичните положения и проблемите на регионалното развитие, както и проблемите, свързани с развитието на селските райони, включително планинските и предпланинските. Вторият раздел обсъжда методологическите предпоставки на собственото изследване на автора. Третият раздел, състоящ се от пет подраздела, оценява диференциацията на нивото на социално-икономическото развитие на регионите на Полша, както и устойчивото развитие на селските и на планинските и предпланинските райони на Полша през 2007 г., 2015 г. и 2019 г. Освен това, войводствата и селските райони са подредени по региони според синтетичния показател на развитие на Хелвиг през 2007 г., 2015 г. и 2019 г. и тяхната класификация според постигнатото ниво на развитие. Четвъртият раздел, съдържащ четири подраздела, оценява влиянието на устойчивото развитие на селските райони върху икономическата активност на жителите на селските райони, новорегистрираните стопански субекти, площта на личните стопански парцели и средния месечен разполагаем доход. Петият раздел, който се състои от два подраздела, оценява въздействието на иновациите и научноизследователската дейност във войводствата върху баланса на миграционните и собствените данъчни приходи от юридически лица на глава от населението. Шестият раздел, който се състои от два подраздела, оценява въздействието на Общата селскостопанска политика 2014–2020 г.г. и Програмата за развитие на селските райони 2014–2020 г.г. върху устойчивото развитие на планинските и предпланинските райони в Полша. Последният раздел определя и синтезира детерминантите на социално-икономическото развитие на войводствата в Полша, както и устойчивото развитие на селските, планинските и предпланинските райони. Този раздел представя също и препоръки за оформяне на социално-икономическото развитие на регионите и устойчивото развитие на селските и на планинските и предпланинските райони в Полша.

Библиографията на дисертационния труд съдържа общо 297 заглавия, включително 286 монографии, студии и научни статии; източник на статистически данни и 10 източника на нетография. Изследването включва 72 таблици, 42 фигури и 6 графики.

#### **4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката**

Основната цел на работата на кандидата д-р инж. **Матеуш Качмарски** е включена в оценката на социално-икономическото развитие на регионите и устойчивото развитие на селските райони, както и горните и предгорните територии на Полша през 2007-2019 г. В

работата се оценява влиянието на развитието на селските райони, както и на научно-изследователската и иновационна дейност върху социално-икономическото развитие на регионите. Проведеното изследване отчита влиянието на реализацията на Общата селскостопанска политика (OSP) и Програмите за развитие на селото (PRS) през 2007-2013 и 2014-2020 години върху устойчивото развитие на селските райони, както и горните и предгорните територии в Полша.

Кандидатът е обобщил резултатите от дисертационната работа.

## **5. Преценка на публикациите по дисертационния труд**

Кандидатът е приложил 3 монографии и 21 публикации.

Монографии – 3 броя

Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна Информация – 7

Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 13

Публикувана глава от колективна монография – 1

Представените трудове имат значителен принос към обогатяването на теорията в сферата на устойчивото развитие на селските райони и на планинските и подпланинските територии. Тематиката на представените публикации е фокусирана в проблематиката на професионално направление 3.8. „Икономика“. Публикациите обхващат актуални теоретични и приложни проблеми. Кандидатът демонстрира индивидуален научен фокус и предлага научна продукция на високо равнище, както и доказва специализирана експертиза.

## **6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания**

Документите и материалите, представени от кандидатът **д-р инж. Матеуш Качмарски** отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ВУЗФ.

Съгласно представените материали мога да направя заключение, че кандидатът **д-р инж. Матеуш Качмарски** изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

Към момента на изготвяне на становището няма информация, която да дава основание да се поставя под съмнение автентичността на представените за разглеждане дисертационен труд и научни публикации.

## 7. Автореферат

Авторефератът е изготвен в съответствие с добрите академични практики и коректно отразява в сбит вид същността на дисертационния труд.

Кандидатът е представила достатъчен брой научни публикации, с които изпълнява националните минимални изисквания, залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Р България и Правилника за неговото прилагане за придобиване на ОНС „доктор на науките“ по 3.8. Икономика.

## 8. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки и препоръки.

## ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за разглеждане дисертационен труд представлява актуално научно изследване. Той отговаря напълно на изискванията към подобен род научни разработки и притежава безспорни научни качества. Публикациите по темата допълват образа на кандидата като задълбочен специалист със сериозни познания от практиката, които той съчетава с отлично познаване на съществуващата към момента теория в областта на избраната от нея тема.

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката** и отговарят на всички изисквания(та) на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидата **д-р инж. Матеуш Качмарски притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, пос-

тигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен „доктор на науките“* на д-р инж. Матеуш Качмарски в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика.

19.04.2023 г.

Рецензент: доц. д-р Людмила Дикова

.....